

poslance D-ého intervenoval ve svých osobních věcech, a, když žádal nemožnosti a byl odmítnut, působil proti republikánské straně, načež byl pro tuto rozkladnou činnost ze strany vyloučen; že, jsa ještě členem strany republikánské, jednal ke škodě a ostudě strany a jen ve prospěch strany komunistické; že před svým vyloučením ještě pobuřoval malé rolníky proti větším a bojoval proti berním úřadům a vládě; že soukromý obžalobce ve schůzi republikánské strany nadával komunistům, patrně za tím účelem, by u členů republikánské strany vyzvěděl různé věci a donesl je komunistické straně; že komunistům donášel, neboť psal do jejich časopisu a stále se s nimi stýkal po straně; bylo dále skutkově zjištěno počínání si soukromého obžalobce při obstarání místnosti pro schůzi v hostinci D-ově a zjištěn dále průběh této schůze, jakož i počínání si soukromého obžalobce na ní. Všechna tato zjištění, jímž ve směru formálním, pokud byla po této stránce vůbec napadena, stížnost nemohla s úspěchem nějakou vadnost vytknouti, tvoří skutkový podklad pro konečný závěr soudu kmetského, že výrazy v pozastaveném článku v souvislosti s referátem o činnosti soukromého obžalobce a o průběhu oné schůze použité jsou byť i nepříjemnou, přece přiléhavou kritikou osoby obžalobcovy. Tato skutková zjištění jsou směrodatná a závazná i pro řízení zrušovací a není přirozeně možno zrušovacímu soudu zkoumati důvodnost rozsudkového výroku na jiném skutkovém podkladě, než na onom, jak je ve své celistvosti z rozsudku seznatelný. Tvrdí-li tedy stížnost prostě, že jednotlivé pozastavené výrazy jsou obviněním ze smýšlení opovržlivého neb z takovýchto vlastností, nedbá však při tom vlastně celkového skutkového materiálu, na němž se opačný výrok soudu zakládá, nedoličuje dovolávaného hmotněprávního důvodu zmatečnosti po zákonu. K těmto vývodům sluší s ohledem na právní stanovisko, hájené zástupcem stěžovatelovým při veřejném rohu, ještě připomenouti, že i Nejvyšší soud sdílí názor a stojí na stanovisku, že přestup z jedné politické strany do druhé sám o sobě není ještě činem nečestným nebo nemravným, zejména, když se stal po náležité rozvaze a z vážných důvodů, kotvících ve vnitřním přesvědčení, a že není následkem toho pouhé faktum přestupu samo o sobě činem na cti důtklivým; leč rozsudkem zjištěné činy stěžovatelovy prokazují, že v jeho případě nejde o takový mravně nezávadný rozchod se stranou, nýbrž naopak motivy jeho odchodu ze strany a způsob jeho chování se k straně v této době, jak byly rozsudkem zjištěny a shora zdůrazněny, vyvolaly plným právem kritiku, o níž byla shora řeč. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 3127.

Ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. se vyžaduje po subjektivní stránce úmysl pachatelův svěsti úředníka v případě rozhodování veřejných záležitostí ke stranickosti nebo k porušení úřední povinnosti.

(Rozh. ze dne 23. března 1928, Zm II 472/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 2. listopadu 1927, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil zemskému trestnímu soudu v Brně, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 4 a 9 a) tr. ř. S hlediska zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř. vytýká, že byly zamítnuty důkazy, nabídnuté obhájcem u hlavního přelíčení, jimiž chtěl prokázati, že obžalovaný koupil a musel platiti, tudíž i nabízel a dodal zboží prvotřídní. Podle protokolu o hlavním přelíčení jde o důkazy výsledkem svědků Viktora V-a a N. Sch-a a účty ve spisech založenými o tom, že obžalovaný objednal tašky prima a tyto mu také jako prima byly účtovány. Nalézací soud zamítl tyto důkazy jako zbytečné s tím, že jejich příznivý výsledek nemohl by nic změnit na přesvědčení soudu. Toto odůvodnění jest v rozsudku blíže rozvedeno v ten smysl, že nalézací soud považuje nové důkazy v poslední chvíli před koncem hlavního přelíčení rychle nabídnuté za zcela bezvýznamné, neboť vzhledem k důkazům předtím uvedeným (zkoušky na české technice v Brně) není prý záruky, že by tyto nové, nahonem v poslední chvíli nabízené důkazy mohly vyvrátiti skutečnosti přesně i úředně bezpečným způsobem nezvratně prokázané: že dodané tašky byly skutečně méně cenné. Proveden byl tedy podle tohoto zjištění důkaz o objektivní kvalitě dodaných tašek. Avšak nabízený důkaz se týkal jakosti tašek, jaké obžalovaný objednal a jaké mu byly účtovány, za jaké je tedy se svého subjektivního hlediska oprávněně mohl a směl považovati. O této skutečnosti však nelze říci, že byla pro posouzení věci bezvýznamnou. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. se vyžaduje po subjektivní stránce úmysl pachatelův svěsti úředníka v případě rozhodování veřejných záležitostí ke stranickosti nebo k porušení úřední povinnosti. Rozsudek nalézacího soudu v tomto směru praví pouze, že soud nabyl přesvědčení o tom, že obžalovaný hleděl majora stavební služby H-a svěsti darem ku stranictví a k porušení úřední povinnosti při rozhodování, neboť měl ve své působnosti určitý vliv na dodávky, nebo — jak se v dalším odstavci určitěji praví —, »na vyplnění dodávky«, o čemž přirozeně věděl obžalovaný jako dodavatel a proto se obrátil s nabídkou úplatku na něho; z toho vyvozuje nalézací soud jeho úmysl nakloniti si vlivného důstojníka. Tímto příliš všeobecným a širokým rčením není však úmysl v § 105 tr. zák. předkládaný dostatečně vyznačen; obžaloba poukazovala při odůvodnění této náležitosti skutkové podstaty zažalovaného zločinu zcela určitě nejen k tomu, že obžalovaný dodal později kryptinu, nevyhovující podmínkám, podle posudku výzkumného ústavu české techniky v Brně »sotva průměrné jakosti«, nýbrž i jako účel nabízeného daru výslovně vytýkala, že se obžalovaný snažil získati si tohoto úředníka pro sebe, by jeho práci i dodaný materiál blahovonněji posuzoval, tudíž by byl

k němu stranickým, po případě, by neodmítl ani materiál neodpovídající podmínkám, a tudíž svoje úřední povinnosti nevykonával tím způsobem, jak jest podle služební přísahy a svého úřadu povinen. Toto jest skutečně jediná okolnost, ze které by se dalo podle stavu věci usuzovati na úmysl obžalovaného ke zločinu podle § 105 tr. zák. vyžadovaný, poněvadž, kdyby se věc posuzovala po subjektivní stránce jen podle výroku, jímž obžalovaný nabídnutí daru doprovázel, a podle toho, že se nabídnutí daru stalo při tom, když obžalovaný dostal práci zadánu, nebylo by vyloučeno, že šlo obžalovanému jen o to, nabídnouti majorovi H-ovi prospěch dodatečně proto, že s ním byla uzavřena smluva o dodávce pokrývačských prací, po případě, že měl při tom na zřeteli možné dodávky budoucí (§§ 1, 4 zák. ze 3. července 1924, čís. 178 sb. z. a n.). Pro posouzení úmyslu obžalovaného nestačí tedy řešiti otázku, jaké kvality byly dodané tašky, kterouž otázkou se rozsudek nalézacího soudu jediné zabýval. Jest třeba zjistiti, zda na dodávce tašek horší kvality nutno obžalovanému přičítati zavinění, neboť jenom z té okolnosti, že méněcenné tašky byly na stavbu dodány podle jeho rozhodnutí, mohlo by se usuzovati na jeho úmysl, pohnouti majora H-a darem k stranickosti a porušení úředních povinností při převzetí dodaného horšího materiálu a práce. Jestliže se obžalovaný snažil svým návrhem provést proti tvrzení obžaloby protidůkaz o uvedené rozhodné okolnosti, bylo právo jeho obhajoby zamítnutím důkazního návrhu zkráceno, a důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. jest uplatněn po právu. Bylo proto za podmínek § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. na rok 1878 odůvodněné zmateční stížnosti vyhověno hned v neveřejné poradě a uznáno právem, jak se stalo.

Čís. 3128.

Byl-li pachatel (§ 183 tr. zák.) — třebas věděl, že na účtě, s nímž bylo současně zasláno zboží, je vyznačena výhrada práva vlastnického — toho mínění, že výhrada je neplatná, poněvadž musí býti umluvena oběma stranami předem, jde po případě o skutkový omyl (v příčině předpisů práva civilního).

(Rozh. ze dne 24. března 1928, Zm I 35/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 3. prosince 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Dovozujíc, že nejde v případě stěžovatelově o žádný trestný čin, nýbrž o poměr civilněprávní, uplatňuje zmateční stížnost jediný důvod zmatečnosti číselně podle čís. 10., věcně a správně podle čís. 9. a) § 281